

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **K. S.**, narozený dne X.
státní příslušnost Republika Uzbekistán
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného 30. 4. 2024, č. j. OAM-286/ZA-ZA11-ZA22-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2024, č. j. OAM-286/ZA-ZA11-ZA22-2024, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žalobní body

2. Žalobce v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné kvůli vadám předcházejícího správního řízení. Správní řízení je soubor pravidel, kterými se správní orgán při rozhodování musí řídit. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

skutečný stav věci. V rozporu s tímto celé řízení bylo jednostranné a neobjektivní. Žalovaný porušil svou povinnost postupovat řádným procesním postupem v souladu s právním řádem České republiky (dále jen „ČR“) a se zásadami a principy činnosti správních orgánů. Žalovaný své rozhodnutí nedostatečně odůvodnil a vyložil zákon chybně, žalobce byl zkrácen na svých právech. Použité informace nejsou aktuální. Správní orgán by měl posoudit aktuální informace o zemích původu a zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Namítal také porušení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobci hrozí vážné ohrožení života a lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. V pohovoru podrobně popsal své obavy a nebezpečí, které mu hrozí. Kategoricky nesouhlasí se způsobem, jakým žalovaný zhodnotil relevantní skutečnosti, tedy s tím, jaké závěry žalovaný dovodil z výpovědi a ze shromážděných informací. Skutečnosti, které žalobce uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu a ve své výpovědi, naopak obsahují dostatek informací prokazujících pronásledování, jemuž byl vystaven, tvrzení žalobce nebyla ze strany správního orgánu vyvrácena.

3. Namítal také porušení § 12 zákona o azylu, je u něj naplněn azylový důvod uvedený v § 12 písm. a) zákona o azylu, podle kterého se azyl udělí cizinci, který je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu, že jej pronásledovaly uzbecké tajné služby za uplatňování politických práv a svobod. Aktivně protestoval proti nuceným pracím při sklizení bavlny. V pohovoru podrobně uvedl své obavy. V jeho případě je naplněn i důvod uvedený v § 12 písm. b) zákona o azylu, když má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný trval na správnosti svého rozhodnutí, protože zjistil skutečný stav věci, případ posoudil ve všech souvislostech, zabýval se všemi žalobcem uvedenými skutečnostmi a opatřil si potřebné podklady. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava ze zatčení, protože žalobcův společník neoprávněně X. Vzhledem k příběhu žalobce je zájem ze strany policie zcela opodstatněný a žalobce neuvedl nic, co by naznačovalo, že by mu hrozila újma na zdraví, či na právech v souvislosti s policejním vyšetřováním. Žádost o mezinárodní ochranu přitom nemůže být chápána jako způsob, jak vyhnout řádnému policejnímu vyšetřování. Obstané informace jsou rovněž zcela aktuální a vyčerpávající.

IV. Obsah správního spisu

5. Žalobce dne 25. 2. 2024 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 28. 2. 2024 poskytl údaje k podané žádosti, sdělil, že je státním příslušníkem Uzbekistánu a X. národnosti, vyznává X., nemá jakékoliv politické přesvědčení. Je X., X. (X.). Dne 4. 10. 2018 vycestoval z X. do X., od té doby je na území ČR, V jiné zemi EU nepobýval, neměl žádná víza, o mezinárodní ochranu žádá poprvé. Žadatel je zdravý, nebyl nikdy trestně stíhán nebo odsouzen. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že pokud se vrátí do Uzbekistánu, bude zatčen.

6. V průběhu pohovoru dne 28. 2. 2024 žadatel uvedl, že se ve vlasti živil jako X. Rozhodl se vycestovat v roce 2018, když byl zatčen jeho společník, protože X., žadatel toho člověka neznal. Jednou, když se svým společníkem jeli do města X., vzali tuto osobu do auta. Když přijeli do domu žadatelova společníka, šel žadatel spát. Zbylí dva do rána pili alkohol. Ráno se žadatel sbalil a jel domů do X. To bylo na začátku srpna 2018. Na konci měsíce byl žadatelův společník zatčen; přičemž policii řekl registrační značku auta žadatele, který se proto obává, že bude také zatčen. Žadatel volal svému společníkovi, ale zvedla to jeho manželka, která mu řekla, že X. Před rokem mluvil s manželkou společníka, ta mu řekla, že je stále ve vězení. Žadatele policie nekontaktovala, pouze jejich společný právník. Ten mu řekl, že je v záznamech a protokolech a určitě ho přijdou zatknout. Doporučil, aby vycestoval do sousedních států, ale tam by ho snadno našli. V listopadu roku 2018 kontaktovala policie X., ptali se, kde je. Jmenovaný také mluvil s policií z kriminálního oddělení z X. v lednu 2019, následně za ním přišli k nim domů s úmyslem ho zatknout. Když mu v lednu volali, řekli, že ho chtějí vyslýchat jako svědka a že se nemusí bát. Mysleli si, že je v sousedním státě a chtěli ho předvolat. Policie ale lhala, protože v těch řízeních je veden jako obviněný, což se dozvěděl z předvolání, které obdržela X. Sam neví, co v dopise je, protože X. dostala strach a šla s tím za sousedem, který dělá na policii. Ten jí řekl, že je v pátrání. Znovu žadateli policie zavolala v roce 2021, řekli mu, že případ nebude uzavřen, dokud nepřijede. Poté volali ještě z jiného čísla, ale to už nebral. Jeho rodinu pak už nikdo nekontaktoval, s vycestováním v roce 2018 problémy neměl a žádné jiné problémy taky neměl. V případě návratu by mu hrozilo zatčení, soused (bývalý policista) mu poradil, aby se prozatím už nevracel O mezinárodní ochranu dřív nepožádal, protože o tom nevěděl a měl obavu, že jakmile se přihlásí, bude vyhoštěn. Mimo uvedené neměl žádné problémy s policií nebo státními orgány, v ČR nemá žádné rodinné příslušníky. Ve vlasti má X. problém, že ji nechtějí nikde zaměstnat, protože je to malé město a všichni vědí, že je v zahraničí.
7. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žadatele je obava ze zatčení, protože žadatelův společník neoprávněně X.
8. Správní orgán při posouzení žádosti vycházel z výpovědi žadatele a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Konkrétně vycházel z Informace OAMP: Uzbekistán - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 3. 3. 2023 a Informace MZV: Uzbekistán - Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana ze dne 4. 3. 2024.
9. Žadatel po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí nenavrhл žádné další podklady, ani nechtěl uvést žádné další skutečnosti nebo nové informace, které by měl správní orgán vzít v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
10. Správní orgán v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žadatel výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení. Problémy, které měl ve vlasti, nemají jakoukoliv spojitost s politickou situací v zemi. Žadateli dle jeho tvrzení hrozí vězení, protože jeho společník se dopustil zločinu, když X., žadatel je v této záležitosti údajně také obviněn, protože poškozeného vzal jeho autem. Správní orgán v této souvislosti neshledal, že by žadatel mohl

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Z jeho výpovědi jednoznačně vyplývá, že ve vlasti nikdy neměl takové potíže, které by mohly být podřazeny pod důvody pro udělení azylu taxativně uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Tvrzený azylový příběh nemá žádnou souvislost s těmito důvody.

11. Správní orgán neshledal důvod ani pro udělení humanitárního azylu, v této souvislosti se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žadatele, přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědi žadatele však nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žadatel je dospělou, plně svéprávnou osobou a netrpí žádným závažným onemocněním, které by mu znemožňovalo odcestovat zpět do vlasti za rodinou, která v Uzbekistánu žije.
12. Ve vztahu k doplňkové ochraně žalovaný konstatoval, že žadatel neuvedl a ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť dle Informace OAMP – Uzbekistán: Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 3. 3. 2023, uzbecký právní systém neumožňuje udělit trest smrti za žádný trestný čin. Žadatel je hledán policií, nicméně její zájem je zcela pochopitelný, protože jeho autem jeli spolu se společníkem a dalším mužem do města, následně onen společník X. Skutečnost, že je jmenovaný hledán policií, je tedy zcela logický, žadatel neuvedl, že by se obával nějakého špatného zacházení ze strany policie, mučení či snad trestu smrti. Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda žadateli hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Správní orgán však k takovému závěru v případě žadatele nedospěl. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu totiž lze doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Zpravidla tedy žadatel musí předložit nějaké zvláštní rizikové faktory, týkající se konkrétně jeho osoby, které odkazují přímo k závěru, že v konkrétním případě návratu žadatele do země jeho původu či místa trvalého bydliště nastane v jeho případě reálné, skutečné a bezprostřední nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. K tomu je nutné podotknout, že samotná špatná obecná situace v cílové zemi zpravidla pro shledání existence reálného nebezpečí nestačí a tvrzení žadatele by měla korespondovat s informacemi o zemi původu.
13. Žadatel neuvedl jakékoliv obavy z mučení, jiného špatného zacházení nebo nespravedlivého soudního procesu a nutno také podotknout, že z vlasti vycestoval v době, když už byl dle svého tvrzení hledán policií. Tato skutečnost vrhá pochybnosti o pravdivosti jeho výpovědi, protože jistě by mu nebylo dovoleno letecky vycestovat, pokud by již byl vedený jako obviněný, jak mu měl říci právník. Nicméně nezávisle na pravdivosti jeho případu, podle dokumentu Informace MZV: Uzbekistán - činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, činnost úřadu ombudsmana ze dne 4. 3. 2024, je uzbecká policie „průměrně vnitrostátní ochranný prostředek hájení práv občanů“. Dále v Uzbekistánu existuje úřad ombudsmana, na který se mohou občané obrátit s podněty týkajícími se možného porušení jejich práv a svobod v tom nejširším slova smyslu a soud. Dokument také obsahuje informaci, že svou „horkou linku“ má také vrchní soud či prokuratura, která má

ve své kompetenci kontrolu dodržování zákonů ze strany státních i jiných orgánů, tj. včetně policie a ministerstev.

14. Správní orgán tedy uzavřel, že vzhledem k žadatelovu příběhu je zájem ze strany policie zcela opodstatněný a žadatel neuvedl nic, co by naznačovalo, že by mu hrozila újma na zdraví, či na právech v souvislosti s policejním vyšetřováním. Žádost o mezinárodní ochranu přitom nemůže být chápána jako způsob, jak se může jmenovaný vyhnout řádnému policejnímu vyšetřování.
15. Správní orgán posuzoval také otázku, zda žadateli v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Z výše uvedených informačních zdrojů jako i zpravodajství ČTK je správnímu orgánu rovněž známo, že v zemi původu žadatele neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Soud předně připomíná, že obsah, rozsah a kvalita žaloby předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy žaloba kusá, předurčuje tím nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud nemusí a ani nemůže domýšlet argumenty za žalobce. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, jakož i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, či ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, a usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, či ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).
18. Žalobce v žalobě kromě zcela obecných prohlášení namítal, že jej pronásledovaly uzbecké tajné služby za uplatňování politických práv a svobod, aktivně protestoval proti nuceným pracím v souvislosti se sklizní bavlny, má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství.
19. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu existují v řízení o udělení mezinárodní ochrany dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jehož žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23). Důkazní břemeno je následně rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Správní orgán je povinen k tvrzením uvedeným v řízení o mezinárodní ochraně zajistit maximální možné množství důkazů a obstarat dostatečně přesné, aktuální a důvěryhodné informace o zemi původu žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

214/2016-32, či usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Rámec zjišťování skutkového stavu tedy určuje sám žadatel o mezinárodní ochranu především svými tvrzeními, který musí uvést veškeré relevantní důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Nejvyšší správní soud se k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody vyjádřil například též v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, v němž konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Z dikce § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl.

20. Soud k námitce vznesené v žalobě k nebezpečí v zemi původu konstatuje, že se zcela mýlí s azylovým příběhem, jaký žalobce tvrdil v řízení před žalovaným, kdy uváděl obavy ze zatčení vůli trestné činnosti svého společníka. O pronásledování tajnými službami, o účasti na demonstracích a o pronásledování z důvodu náboženství žalobce píše až v žalobě, bez bližšího osvětlení, zda jde o skutečnosti nové, které nemohl uvést dříve, tyto své obavy nijak nerozvíjí, konkrétně nepopisuje ani neprokazuje. Pokud se na obsah žaloby soud dotazoval při jednání, žalobce se odmítl k obsahu žaloby blíže vyjádřit. Žalobní tvrzení o pronásledování tajnými službami, o účasti na demonstracích a o pronásledování z důvodu náboženství tedy nemohou zpochybnit správnost závěrů žalovaného.
21. Žalobce dále v žalobě namítá nesprávné posouzení své žádosti ve vztahu k § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, zároveň však neuvádí žádné věcné argumenty ve vztahu k posouzení obav vznesených žalobcem a posuzovaných žalovaným ve správním řízení. Žalovaný azylový příběh žalobce podrobně a důkladně hodnotil v napadeném rozhodnutí, žalobce se však v žalobě omezil na pouhý obecný nesouhlas se závěry žalovaného. Neuvádí, ve kterých aspektech je rozhodnutí nesprávné a z jakých důvodů, ani v jakých ohledech by měly být zprávy použité žalovaným nesprávné či neaktuální. Nelze též přehlédnout, že žalobce se ke shromážděným zprávám v průběhu správního řízení nijak nevyjádřil, nezpochybňoval je, ani nenavrhoval jejich doplnění.
22. Při jednání soudu žalobce dále vznesl nový důvod pro udělení azylu, uvedl, že je ve vlasti v pátrání z důvodu obvinění z účasti na bojích na Ukrajině, přitom z ČR nevycestoval posledních šest let. Pokud se vrátí, bude zatčen Národní bezpečnostní službou. K dotazu soudu na podrobnosti popsal, že jej dne 30. 8. 2024 hledala nějaká osoba s dokumentem, že je žalobce v pátrání. Pak měl zameškané hovory z uzbeckých čísel. X. osoby sdělily, že je důvodné podezření, že spáchal tento trestný čin. K dotazu soudu uvedl, že X. výzvu, aby se dostavil na příslušné oddělení Národní bezpečnostní služby, převzala. K jednání tuto listinu nedonesl, nevěděl, že je to podstatné, přinese ji příště. X. mu ale přečetla obsah výzvy po telefonu. Bylo tam jen, že se má dostavit na příslušné oddělení Národní bezpečnostní služby v X. K dotazu soudu, na základě čeho má být zřejmý důvod požadavku, žalobce sdělil, že X.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

zaslechla, jak se osoby baví o tom, že je to kvůli jeho účasti ve válce na Ukrajině, asi jí nechtěly říct úplně všechno. K dotazu soudu, jak si žalobce vysvětluje, že by měl mít potíže kvůli účasti na bojích, když posledních šest let nevycestoval z ČR, žalobce odpověděl, že to vůbec netuší, jaká by měla být motivace k tomuto obvinění. Z tohoto důvodu však nemůže vycestovat.

23. Soud v této souvislosti postupoval podle § 32 odst. 9 zákona o azylu a zvažoval, zda jde o novou skutečnost, která by se vztahovala k možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Zároveň zvažoval, zda je důvod pro doplnění dokazování výzvou k dostavení se ke správnímu orgánu ve věci prošetřování žalobce a k odročení jednání. Soud neshledal důvod pro odročení jednání, neboť žalobce obsah výzvy znal, soud existenci ani obsah výzvy nezpochybňuje. Zároveň soud neshledal, že by skutečnost, že žalobce byl vyzván k podání informací o určitých skutečnostech ve vlasti, byla relevantní z hlediska podmínek pro udělení mezinárodní ochrany. Ani hrozba trestního stíhání nezakládá automaticky právo na mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012-46, anebo ze dne 9. 5. 2018, č. j. 7 Azs 143/2018-26); mezinárodní ochrana totiž není nástrojem, který by sloužil k vyhnutí se negativním důsledkům trestního stíhání v zemi původu (usnesení téhož soudu ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 Azs 118/2017-144). V projednávaném případě nic nenasvědčuje, že by šlo o některý z případů zmiňovaných judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 8. 12. 2021, č. j. 8 Azs 114/2021-46), podle které hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být azylově relevantní za předpokladu, že bude z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání významně vymykají obvyklým standardům země původu, tedy nejedná se o běžný trestní případ, ale o trestní stíhání, které je vykonstruované a je politicky či zájmově motivované a ovlivňované. Žádné takové okolnosti žalobce netvrdil.
24. Nad rámec těchto skutečností lze poukázat i na nekonzistentnost tvrzení žalobce o svém azylovém příběhu, když žalobce předestřel jiné skutečnosti správnímu orgánu, zcela jiné pak v žalobě, obsah žaloby k výzvě soudu odmítl vysvětlit a jakkoli ho nechtěl komentovat, na jednání pak předestřel nové skutečnosti, přitom důkazy, které bylo v jeho silách bez obtíží soudu předložit, nepřinesl. V závěrečné řeči pak žádal o pomoc s legalizací pobytu. O udělení mezinárodní ochrany též požádal po více než pěti letech pobytu v ČR (důvodem měly být obavy ze správního vyhoštění).
25. Dle názoru soudu lze s vysokou pravděpodobností předpokládat, že se o žalobce zajímají státní uzbecké orgány stále z důvodu vyšetřování trestného činu omezování osobní svobody, kterého se měl dopustit jeho společník, sám žalobce při pohovoru uvedl, že případ nebude uzavřen, dokud se žalobce do vlasti nevrátí.
26. Pokud by skutečně šlo o podezření z účasti na bojích v rusko-ukrajinském konfliktu, pak by pro žalobce mělo být snadné prokázat, že přicestoval do ČR v roce 2018 a doposud nevycestoval (je-li tomu skutečně tak). Za situace, kdy nelze přepokládat žádnou motivaci uzbeckých státních orgánů k účelově vedenému trestnímu stíhání, by to mělo postačovat k prokázání případné nevině žalobce. Zároveň však vyšetřování trestné činnosti je plně v pravomoci orgánů činných v trestním řízení v Uzbekistánu, pro zdejší soud je podstatné, že doposud není zřejmá žádná souvislost s azylově relevantními důvody pronásledování a že nejsou v této souvislosti tvrzeny žádné obavy z vážné újmy.
27. Prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v ČR, neboť pro takový účel obsahuje právní řád ČR jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č.

326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57, nebo ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94). Žalobce si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Pokud má žalobce zájem setrvat v ČR a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

28. Soud dále dodává, že v současné době nejsou problematické ani návraty státních občanů Uzbekistánu ze zahraničí, k tomuto srovnej např. závěry zdejšího soudu v rozsudku ze dne 19. 8. 2024, č. j. 19 Az 12/2024-32. Současná judikatura klade v případě posuzování obav uzbeckých občanů z návratu do vlasti vyšší důraz na posouzení situace osob nařčených z islámského extremismu, což není případ žalobce (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-69), v ostatních případech již zvláštní pozornost návratu neúspěšných žadatelů o azyl věnována není.
29. Ve zbytku jsou žalobní tvrzení o porušení příslušných ustanovení správního řádu a zákona o azylu formulovány toliko obecně. V napadeném rozhodnutí ani v řízení předcházejícím jeho vydání neshledal soud žádné porušení správního řádu ani práv žalobce, které by mělo negativní vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Bližší vypořádání těchto námitek soudu neumožňuje jejich obecný obsah. Obecné odkazy na porušení různých ustanovení nepředstavují řádný žalobní bod (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72).
30. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
31. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Praha 10. října 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.